

Огляд економічної активності

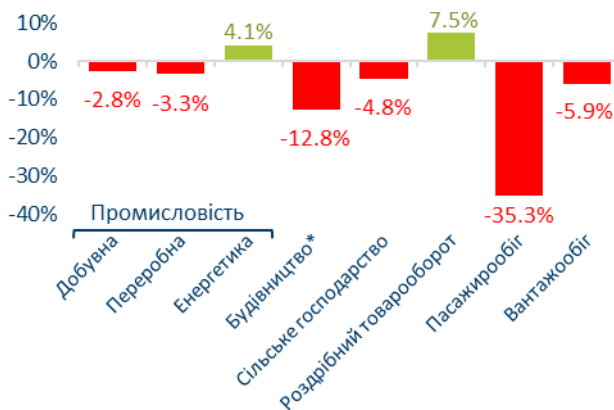
Ділова активність у 1-му кварталі: уповільнення виробничої активності за зростання споживчого попиту

На початку 2021 року виробнича активність в Україні досить відчутно зменшилася попри очікування щодо подальшого зростання започаткованого в кінці 2020. Найбільше знизилися темпи робіт в дорожньому будівництві (висока база порівняння 4-го кварталу попереднього року та погані погодні умови січня-лютого цього року), також знизилися випуск в промисловості й обсяги транспортних перевезень. Зростання доходів домогосподарств дозволило пом'якшити вплив зростання витрат на житлово-комунальні послуги та продовольство, тому споживчий попит залишався стійким.

Автор: Ігор Дейсан

Редактор: Юрій Шоломицький

Рис. 1. Зміна випуску в секторах економіки у 1-му кварталі 2021 р. порівняно з 1-м кварталом 2020 р.

*дані по будівництву вказані за січень-лютий – останні наявні дані.

Рис. 2. Індекс будівельної активності

На початку 2021 року значно знизилася активність у секторі будівництва (див. рис. 2). При цьому за видами будівництва ситуація різнилася. Наприклад, сезонно скоригований індекс житлового будівництва був на 8.6%¹ вищим, ніж у четвертому кварталі 2020 року. Такий вид будівництва стимулювався стійким попитом на житло з боку населення. Водночас індекс будівництва інженерних споруд порівняно з четвертим кварталом знизився на 39.3% - будівництво дорожньої інфраструктури суттєво збавило темпи після рекордно високих у 2020 році. Окрім ефекту високої бази, падіння пов'язано з несприятливими погодними умовами (мороз та сильний сніг) в січні-лютому. Тим не менше, тимчасовий спад у дорожньому будівництві негативно впливав й на видобувну галузь та вантажні перевезення.

Промислове виробництво у 1-му кварталі 2021 року було на 0.9% меншим, ніж у четвертому кварталі попереднього року (за винятком сезонного фактору).

Як помітно з рисунку 4, на початку 2021 року зберігаються високі показники випуску споживчих товарів тривалого використання завдяки зростаючому

¹По будівництву сезонно скориговані дані за січень-лютий 2021 року (останні наявні дані) порівнюються з даними за 4-й квартал 2020 року. По інших видах діяльності вказані дані за повний 1-й квартал 2021 року.

Рис. 3. Промисловий випуск

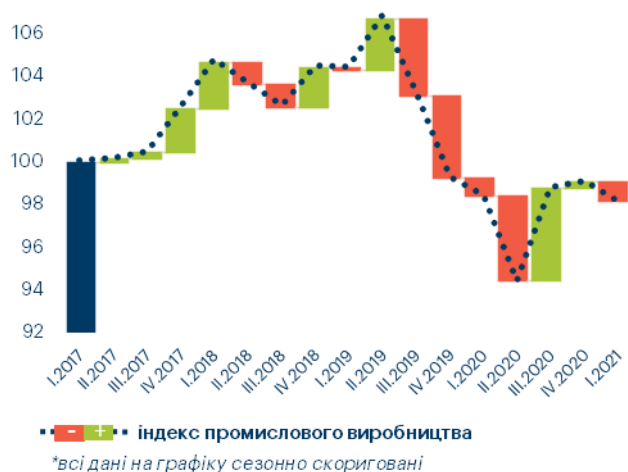

Рис. 4. Індеси виробництва промислових товарів (лютий 2020=100)

попиту населення, підкріпленому стійким приростом реальних доходів.

Також помітні ознаки відновлення в галузях, які виробляють продукцію інвестиційного призначення. Проте зарано говорити про відновлення інвестиційного попиту, оскільки хід подальшого розвитку коронавірусної кризи в Україні та світі не дозволяє підприємствам повернутися на докризові темпи оновлення основних фондів.

Якщо розглядати детальніші види продукції, то падіння зафіксовано за неметалевою мінеральною та кар'єрною продукцією – вони споживаються дорожньою галуззю, а отже відреагували на її тимчасово низьку активність.

З середини минулого року спостерігалася нестійка тенденція до падіння в харчовій галузі. Наприклад, у березні 2021 року харчових продуктів було вироблено майже на 9% менше, ніж у липні 2020 року (за винятком фактору сезонності). Основною причиною падіння стало зменшення сировини для олійних, цукрових та борошномельно-круп'яних підприємств внаслідок низького врожаю минулого року.

Гірничо-металургійний комплекс у 1-му кварталі в середньому був завантажений на тому ж рівні, якого він досягнув наприкінці 2020 року після відновлення попиту на світових ринках металів.

Зростання в енергетичному секторі завдячує поганим погодним умовам, а тому й більшому постачанню електричної та теплової енергії.

У 1-му кварталі 2021 року продовжив зростати роздрібний товарообіг – сезонно скоригований індекс збільшився на 4.3% порівняно з рівнем четвертого кварталу попереднього року. Роздрібний товарооборот збільшився завдяки подальшому зростанню заробітних плат населення² і, вочевидь, мав потенціал для більшого зростання, однак був стриманий посиленними карантинними заходами (з 8-го по 24-те січня).

Пасажиरोобіг продовжив зростати третій квартал поспіль (на 13.8% за винятком сезонного фактору), не

² У січні-лютому номінальні заробітні плати були на 15-16% більшими, ніж рік тому.

Рис. 5. Динаміка роздрібної торгівлі

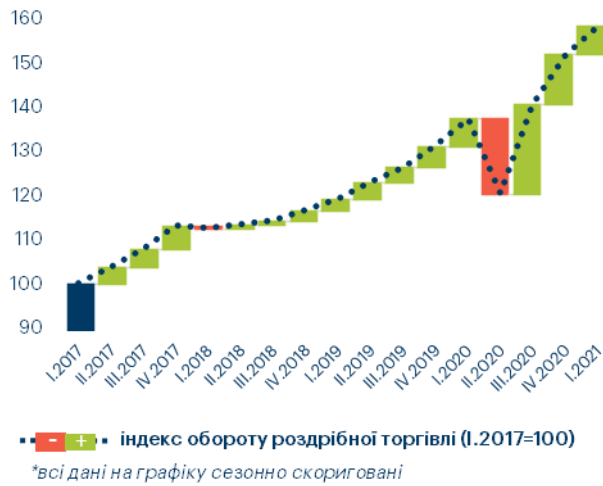
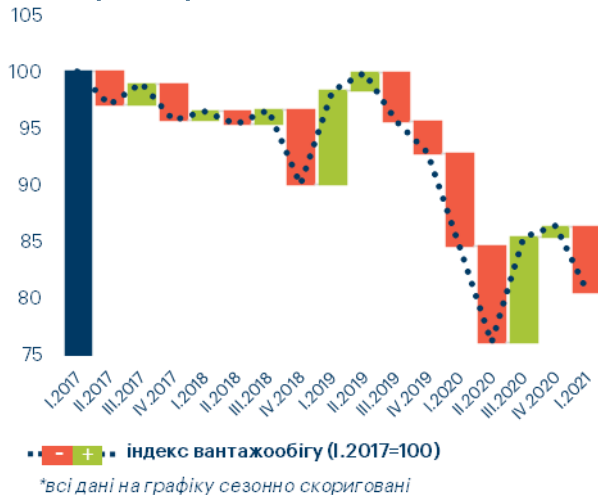

Рис. 6. Транспорт: пасажиробіг

Рис. 7. Транспорт: вантажообіг

зважаючи на січневий карантин, та був на 35% нижчим від рівня I кварталу 2020 року. Вантажообіг, навпаки, значно скоротився у 1-му кварталі 2021 року (на 6.7% сезонно скориговано). Як і раніше, він демонструє синхронну динаміку з промисловим виробництвом та будівельною активністю.

У тваринництві криза посилюється подальшим подорожчанням енергоносіїв та кормової бази через низький врожай зернових і зернобобових та одночасно високі обсяги експорту фуражних культур до Китаю у минулому році. Швидке скорочення поголів'я великої рогатої худоби та птиці (станом на кінець кварталу кількість таких тварин була менша минулорічної на 5.7% та 4.9%, відповідно) призвело до зменшення надою молока та виробництва яєць (на 4.9% та 13.7% відповідно), що скорочує внутрішню пропозицію сировини для вітчизняної харчової галузі.

Ризики охолодження активності: посилення жорсткості заходів з метою обмеження поширення Covid-19 в Україні

Ризики посилення активності: швидше відновлення ділової активності в країнах-торгових партнерах

Базові очікування: прогноз зміни ВВП у 2021 році 4,7%.